

Csiszolt kőeszköz és szerszámkő nyersanyagok nagyműszeres vizsgálata – Egy új projekt a régi csapattal

Kasztovszky Zsolt

Eötvös Loránd Kutatási Hálózat, Energiatudományi Kutatóközpont

1121 Budapest, Konkoly-Thege Miklós út 29-33.

E-mail: kasztovszky.zsolt@ek-cer.hu

A 2019 decemberben indult projekt célja a Magyarországon fellelt csiszolt kőeszközök, szerszámkövek nyersanyagainak meghatározása, és származásihelyének minél szűkebb lehatárolása. Eddigi kutatásaink alapján a nyersanyaglelőhelyek jelentős részben a Kárpát-medencén kívül esnek, a nyersanyagok régészeti elterjedése is több országot érint. A korábban nem, vagy csak részben vizsgált leletanyagok, nyersanyagok részletes feldolgozását, és a már vizsgált eszköztípusok, nyersanyagok új módszerekkel történő elemzését végezzük el. Felkutatjuk, megmintázzuk és elemezzük a potenciális nyersanyaglelőhelyek közettípusait.

Az értékes leleteket főként roncsolásmentes módszerekkel vizsgáljuk (PGAA, OS-SEM-EDX a fő összetevők meghatározására), míg a nyomelemeket NAA-val mérjük. Adatainkból összeállítjuk a Magyarországi Csiszolt Kőeszközök Atlaszát. A projekt résztvevői: az Energiatudományi Kutatóközpont, a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat, az ELTE Kőzettan-Geokémiai Tanszék, a Magyar Nemzeti Múzeum, a Herman Ottó Múzeum és a Móra Ferenc Múzeum.

A projekt első évében – a járványhelyzet ellenére – sikerült értékes mérési adatokat nyernünk mind kőeszközökről, mind homokkő nyersanyagmintákról. Az eddigi eredmények értelmezése folyamatban van.